

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΤΗΣ V.PRC**

Η ακροδεξιά, ένα υπαρκτό κοινωνικό ρεύμα

Οι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές δεν έφεραν τη νίκη που προσδοκούσε η ΝΔ, έφεραν όμως ακροδεξιό πονοκέφαλο

Τη συνέντευξη πήρε
ο Γιάννης Λαμπρου

Είχαμε το αποτέλεσμα του πρώτου γύρου. Πολλοί, αναφερόμενοι στο δύο μεγάλωτέρα κόμματα, είπαν, «δεν έχασε κανένας, δεν κέρδισε κανένας». Περίπου συστάλιαν στην μιλήσουμε με ποδοσφαιρικούς όρους. Ισχύει;

Δεν υπάρχει ισοτάλια. Οι συγκρίσεις μπορεί να υπάρχουν με τις προηγούμενες νομαρχιακές, αλλά και με τις βούλευτικες παρότι η νομαρχιακή ψήφος δεν ταυτίζεται ακριβώς με την βούλευτική. Υπάρχουν ιδιαίτεροτέρες που διαφρούσσουν τις δύο αυτές ψήφους. Από την άλλη οι νομαρχιακές εκλογές είναι πιο κοντά στις βούλευτικές παρά στις δημοτικές. Επιπλέον, αυτή τη φορά υπήρχε έντονη κομματικοποίηση. Επομένως, ύστοις είναι οι πιο κομματικοποιημένες νομαρχιακές από τις τρεις που έχουν γίνει μέχρι τώρα, του 1994, 1998 και του 2002. Το συμπέρασμα που βγαίνει από τα αποτελέσματα της πρώτης Κυριακής, είναι ότι η ΝΔ έχει άνοδο σε σχέση με το '98 αλλά και σε σχέση με τις βούλευτικές. Από την άλλη το ΠΑΣΟΚ διατηρεί τη νομαρχιακή επιρροή στα επίπεδα του '98 που είναι όμως μειωμένο σε σχέση με τις βούλευτικές εκλογές.

Το συγκεκριμένο εκλογικό αποτέλεσμα αφήνει περιθώρια στο ΠΑΣΟΚ να διεκδικήσει με σεξιόδεις νίκη στις βούλευτικές εκλογές;

Θα πρέπει να περιμένουμε και το αποτέλεσμα του δεύτερου γύρου για να βγάλουμε ασφαλή συμπεράσματα. Βέβαια, η κοινωνική απήχηση των κομμάτων προκύπτει από τον πρώτο γύρο. Με τα δεδομένα του πρώτου γύρου λοιπόν, υπάρχει προβάδισμα της ΝΔ. Νομίζω ότι πρέπει να είναι από 2,7% έως 3% περίπου, ανάλογα με το πως αντιμετωπίζει κανείς το ποσοστό της Καρατζαρέων. Αν δηλαδή το θεωρεί παραπλεύκα και άριστη κατάσταση θα επιστρέψει στη ΝΔ ή αν έχει διαφρετικές προσδοκίες. Επομένως υπάρχει ένα προβάδισμα της ΝΔ.

Σήγουρα όμως δεν υπάρχει δυναμική υπέρ της ΝΔ, τουλάχιστον με τις εκτιμήσεις που υπέρχουν εδώ και έξι μήνες. Το ΠΑΣΟΚ καταφέρνει να ανακόψει την καθοδική πορεία που είχε. Συνεπός, βρισκόμαστε σε μια μεταβατική περίοδο.

Έχει γίνει μεγάλη συζήτηση γύρω από το ποσοστό που πήρε ο Γ. Καρατζαρέως. Η εκτίμηση στον ποια είναι; Είναι ένα συγκριακό φαινόμενο ή έναν αρχή για τη δημιουργία του ακροδεξιού πόλου στην Ελλάδα;

Αυτό το οποίο προκύπτει από τα αποτελέσματα είναι ότι υπάρχει ένα διακιρτό ψήφια μέσα στη ΝΔ. Το 1/4 των ψηφοφόρων του κόμματος στο Λεξαντούδιο εφαρμάζει όχι μόνο την πολιτική του αποδομώματος πρός την επιλογή του προσώπου του κ. Τζαννετάκου αλλά ταυτόχρονα εφαρμάζει σαφέστατα μια προτίμηση προς τις ιδεολογικές αναφορές του κ. Καρατζαρέων. Υπήρχαν και άλλοι τρόποι για να εκφράσουν κανείς την πολιτική του αποδομώματος.

Αυτό το οποίο προκύπτει από τα αποτελέσματα είναι ότι υπάρχει ένα διακιρτό ψήφια μέσα στη ΝΔ. Το 1/4 των ψηφοφόρων του κόμματος στο Λεξαντούδιο εφαρμάζει όχι μόνο την πολιτική του αποδομώματος πρός την επιλογή του προσώπου του κ. Καρατζαρέων. Υπήρχαν και άλλοι τρόποι για να εκφράσουν κανείς την πολιτική του αποδομώματος. Ως μπορούμε να ψηφίσεις έναν άλλο υποψήφιο ή να μην πάτε στην κάλπη... Βλέπουμε όμως ότι το 1/4 των ψηφοφόρων της ΝΔ το 2000, που ανήτη τη στηγάνη αποτελούν τα 2/3 των εκλογικών σώματος του Γ. Καρατζαρέων επιλέγει θετικά το πρόσωπο του και δι, αυτό εκ-

φράζει. Επομένως, έχουμε ιδεολογική προτίμηση που δεν είναι φυσικά ούτε πολύτιμη, ούτε κεντροδεξιά. Αν δει κανείς την εκλογική γεωγραφία και την κοινωνιολογία του συνδυασμού του Καρατζαρέων, βλέπει ότι στην ουδά δεν πρόκειται για λαϊκά στρώματα της Δ. Αθηναίας του Πειραιά. Δεν συγκεντρώνει τα υψηλότερα ποσοστά του επειδή που διαβιούν τα λαϊκότερα στρώματα του Λεξαντούδιου. Αντιθέτως συγκεντρώνει υψηλά ποσοστά στις εξοχήν αστικές περιοχές του Λεξαντούδιου, στα Βρέστια, πρόστιμα, στα Ανατολικά.

Αυτό πως εξηγείται; Γιατί συνήθως οι ακροδεξιές δυνάμεις βρίσκονται «ανοιχτά αντια» στα χαμηλότερα οικονομικά στρώματα;

Συνήθως. Ουτόσιο, η άκρα δεξιά παρότι αποτελεί πανευρωπαϊκό φαινόμενο δεν έχει, τα ίδια χαρακτηριστικά σε όλες τις χώρες. Στην περίπτωση που θα υπάρχει ελληνική άκρα δεξιά, αυτή θα έχει τα δικαία της χαρακτηριστικά. Και επειδή αυτή τη στιγμή ο Γ. Καρατζαρέως εκφράζει, προς το παρόν τουλάχιστον, διάσπαση της ΝΔ, είναι λογικό να αντέλει δυνάμεις και ψήφους από τις περιοχές και τα κοινωνικά στρώματα στα οποία έχει παρασκιάσει ισχύ τη δεξιά. Και η δεξιά στην Ελλάδα δεν έχει —παρά τις αλλαγές που έγιναν στην τελευταία δεκαετία και αν εξαρθρώσει κανείς την ύπαθλο— επιφρόη στα λαϊκά και εργατικά στρώματα. Άρα, μιλάμε για ομήρη στο οπλό των περιστρέφοντας της δεξιάς. Ο Καρατζαρέως πήρε το ψηφιότερο ποσοστό των Ελλήνων καλών και σε διάσπαση της άκρας δεξιάς.

Ποια είναι τα συμπεράσματά σου για την εκλογική καταγραφή της αριστεράς;

Στην αριστερά έχει συμβεί μια ανακατάσταση. Υπάρχει κάμψη στην νομαρχιακή και διαφραγμή επιφρόη στο ΚΚΕ, ενώ τα πολιτικά συμπεράσματα της συμμαχίας με το ΔΗΚΚΙ δεν ήταν καλά.

Το ερώτημα είναι γιατί δεν απέδωσες; Ποιες ήταν οι αιτίες; Και για το θέσιο λίγο διαφορετικά αν το ΚΚΕ κατέβαινε μόδια του θα κέρδιζε;

Δεν το νομίζω. Είναι περισσότερο ιστορικό και μακροποδήσιμο ζήτημα παρά βραχυποδήσιμον χειρισμό. Εάν την άλλη πλευρά υπάρχει σαφώς ενίσχυση του Συναπούσιου παρά την πολλαπλή στρατηγική των συμμαχών του. Και άρα υπάρχει ανακατάσταση στην αριστερά χωρίς αυτό να προδικάζει και κάπι.

Θα εξηγήσεις από τι, αν αντό συνεχίζεις ή ήταν ένα συγκριακό φαινόμενο;

Θα εξηγηθεί από την αποτελεσματικότητα, την ικανότητα και των φωμάτητα των συνέψεων της αριστεράς να κατανοήσει την συμμαχία, τις προτεραιότητες και πάρουν τις σωστές προτοτιβούλες. Νομίζω ότι είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα τα ψηφοδελτία του Μ. Γλέζου στην υπερονομαρχία και του Θ. Δρέστα στον Πειραιά. Αν υπάρχουν και στη συνέχεια ενοποιήσεις αλλά και ωριζοπατήσεις απαντήσεις, τότε υπάρχουν πολλά ακόμα περιθώρια.

Επίσημα πρέπει να πούμε ότι το ζήτημα της ακροδεξιάς, που μάλιστα ινγήνει, θα δημιουργήσει πόλοση. Είναι πολύ πιθανό να πάρει την πρώτη περιφέρεια στην Ελλάδα.

Θεωρείς πιθανή για τη δημιουργία της ακροδεξιάς;

Έχει μια στρατηγική διεμβύλωσης και διεύρυνσης της επιλογής της ΝΔ στον κεντρικό χώρο. Η υπόθεση εργασίας που είχε την επιτέλειο της ΝΔ στο μιαδό του, είναι: τα δεξιά και αρισταί στοιχεία μέσα στο κόμμα είναι δεδομένα. Αυτό όμως που προέκυψε είναι ότι δεν είναι δεδομένα.

Ξέραμε ότι το ΠΑΣΟΚ τα προηγούμενα χρόνια είχε σφράξει από τον αγροτικό κόσμο. Η διαρροή ήταν αρχή για τη δημιουργία του ακροδεξιού πόλου στην Ελλάδα;

Αυτό το οποίο προκύπτει από τα αποτελέσματα είναι ότι υπάρχει ένα διακιρτό ψήφια μέσα στη ΝΔ. Το 1/4 των ψηφοφόρων του κόμματος στο Λεξαντούδιο εφαρμάζει όχι μόνο την πολιτική του αποδομώματος πρός την επιλογή του προσώπου του κ. Τζαννετάκου αλλά ταυτόχρονα εφαρμάζει σαφέστατα μια προτίμηση προς τις ιδεολογικές αναφορές του κ. Καρατζαρέων. Υπήρχαν και άλλοι τρόποι για να εκφράσουν κανείς την πολιτική του αποδομώματος.

δεν έχει καταρρεύσει και δεν πρόκειται να καταρρεύσει. Από και πέρα βέβαια, είναι σαφές ότι έχει υποτείνει φθορά 2-3% που είναι όμως φθορά της διακυβέρνησης. Δεν είναι στρατηγική φθορά. Δεν προέκυψε συντριπτική ήττα του ΠΑΣΟΚ στην εκλογές και από την άλλη πλευρά.

Αυτό που δύο λένε δεν έτοιμοι είναι στο δικομπάτημας κράτης;

Θα είλεγα ότι ανεβαίνει. Και ανεβαίνει με συγκριτική της αριστεράς. Στην αριστερά έχει συμβεί μια ανακατάσταση. Υπάρχει κάμψη στην νομαρχιακή και διαφραγμή επιφρόη στο ΚΚΕ, ενώ τα πολιτικά συμπεράσματα της συμμαχίας με το ΔΗΚΚΙ δεν ήταν καλά.

Το ερώτημα είναι γιατί δεν απέδωσες; Ποιες ήταν οι αιτίες; Και για το θέσιο λίγο διαφορετικά αν το ΚΚΕ κατέβαινε μόδια του θα κέρδιζε;

Δεν το νομίζω. Είναι περισσότερο ιστορικό και μακροποδήσιμο ζήτημα παρά βραχυποδήσιμον χειρισμό. Είναι πολύ πιθανό να επινόψεις από την περιοχή του ΚΚΕ-ΔΗΚΚΙ, το ΠΑΣΟΚ, νέους ψηφοφόρους κ.λπ.

Δεν έχουμε δείγμα να φένει κομμάτι από τα αριστερά κόμματα και να ψηφίζει Καρατζαρέων;

Όχι, προς το παρόν όχι. Θεωρείς πιθανή μια μεταλλαξη της περιοχής;

Τιθεται ένα δέμα στρατηγικής στη ΝΔ. Μέχρι τώρα η στρατηγική της θεωρούνται δεδομένη την ενσωμάτωση της ακροδεξιάς. Είχε επικεντρωθεί λοιπόν το ενδιαφέρον της στον κεντρικό χώρο. Αυτό τέθεται τώρα σε αμφιβολίη.

Το σημερινό πρόπειρε πάντα στο πήρε ο Γ. Καρατζαρέως δεν απέρριψε επιδέρματα και την ικανότητα και την φωμάτητα των αριστερών που μάλιστα ανοίγει πόλοση.

Θεωρείς πιθανή ενδέχουμενο για «σπάστε» η σύμπαντη ΚΚΕ-ΔΗΚΚΙ λόγω του εκλογικού αποτελέσματος;

Είναι ένα δέμα που θα κριθεί το επόμενο διάστημα. Πάντοτε δεν πρέπει να αποκλείσουμε την εκλογική συμπλοκήση την ενδέχουμενη καθοδεξιά.

Πραγματική ή τεχνητή συνάπτηση στην ανάπτυξη της ακροδεξιάς;

Έχει γίνει αρκετή συνάπτηση για την περιοχική εκμετάλλευση του πολιτικού κάτιοντος της ΝΔ.

Στα πάπλωμα βαθύ χώρις όμως διαρροής από τον αγροτικό κόσμο. Η διαρροή ήταν αρχή στην πάπλωμα της ΝΔ.

Στα πάπλωμα βαθύ χώρις όμως διαρροής από την πολιτική ζήτημά είναι ότι το ΠΑΣΟΚ συγκρίτει δυνάμεις και αποδεικνύεται από την πλευρά της κοινωνικής του βάσης αρκετά ανθεκτικό. Το ΠΑΣΟΚ

Του ΣΤΑΘΗ από την «Ελευθεροποίηση»

θεωρείται ένα δέμα στρατηγικής της ΝΔ. Μέχρι τώρα η στρατηγική της θεωρούνται δεδομένη την ενσωμάτωση της ακροδεξιάς. Είχε επικεντρωθεί λοιπόν το ενδιαφέρον της στον κεντρικό χώρο. Αυτό τέθεται τώρα σε αμφιβολίη.

Το σημερινό πρόπειρε πάντα στο πήρε ο Γ. Καρατζαρέως δεν απέρριψε επιδέρματα και την ικανότητα και την φωμάτητα των αριστερών που μάλιστα ανοίγει πόλοση.

Αργή σημείωση θετικής γενήσης θα αποβάλει τη λογική Τζαννετάκου;

Νομίζω ότι η λογική Τζαννετάκου έχει χρεοκοπήσει από τα πρόσημα. Το κρούσμα πολιτικού ζήτημα είναι επίσημον να συντριπτέσθαι στον ίδιο χώρο και με ποια πολιτική γραμμή οι δύο τάσεις, οι δύο πέραγμες.